

Inserati se sprejemajo in veljajo trispodna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan in sicer ob 5. uri popoldne.

Cesarjevo popotovanje.

Cesar v otroški varovalnici.

V soboto krog štirih popoldne je Njih Veličanstvo blagovolilo obiskati tudi otroško varovalnico pri sv. Florijanu. Pri vratih jih je spoštljivo sprejelo in pozdravilo predstojništvo tega humanitarnega zavoda, na čelu mu g. mestni župnik Iv. N. Rozman in gg. brata Seemana kot ekonoma in blagajnika. Gosp. Albert Samassa kot oskrbnik se ni mogel vdeležiti, ker je koj potem bil napovedan Najvišji obisk v njegovi vili. Zgoraj je Njih Veličanstvo pozdravila in ob enem se zahvalila višja varhinja in zavetnica tega zavoda gospa baronovka pl. Wurzbach obdana od 12 gospá varhinj. Pri vstopu (in odhodu) so mali otroci presvitlega cesarja pozdravili s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, potem so opravili kratko molitvico za svetlega cesarja. Na ponižno prošnjo voditeljevo g. Rozmanovo je blagovolilo Njih Veličanstvo svoje ime vpisati v spominsko knjigo, za imeni presvitlih cesaric Marije Ane I. 1844. in Elizabete I. 1856. K sklepu so otročiči še zaklicali „živio“ svetlemu cesarju, kar jih je vidno ganilo, ker so se prijazno nasmehljali. Sploh so se prav povoljno izrazili o vodstvu tega zavoda. Kot dober, skrben oče so pa tem ubožnim otročičem tudi pustili cesarski dar, ker je zavod dobil 400 gold. Bog ohrani Njih Veličanstvo, Bog jih blagoslovi!

Cesar v Samassovi vili.

Iz male šole se je Njih Veličanstvo koj peljalo k Samassu. Dvorni fabrikant g. A. Samassa jih sprejme ter pelje razkazat domačo razstavo iz svojih tovarn. Cesarja je vidno najbolj zanimalo cerkveno orodje, katero so zelo pazljivo ogledovali; manj so jih zanimali zvonovi. Pojasnila je dajal domači gospodar. Na njegovo ponižno prošnjo blagovolilo je Nj. Veličanstvo svoje Najvišje ime vpisati v spominsko knjigo te za slovensko deželo imenitne firme, in sicer z ravno tistim peresom, s katerim se je l. 1869 bilo vpisalo v Jeruzalemu v avstrijskem hospiciu, kjer je bil takrat za vodjo prejšnji šent-jakobski župnik g. Hrovat. Izrazilši svojo Najvišjo zadovoljnost se je Nj. Veličanstvo odpeljalo v mestno deško šolo na Cojzev graben. Povsod, kjer so se svitli cesar pokazali, bili so z navdušenimi „živio“-klici pozdravljeni.

K razsvitljavi.

Med cerkvami ljubljanskimi se je posebno odlikovala mestno-farna sv. Jakoba. Ravnokar od zunaj vsa krasno prenovljena, z mnogimi lezenami, z novimi simci in drugimi zaljšavami krasno okinčana, bila je med razsvitlavo res podobna nevesti, čakajoči na svojega ženina. Mogočno so vihrale po 14 metrov dolge cesarske; deželne, papeževe zastave raz visoka

zvonika, okna in line pa so žarele v čarobni luči. Od daleč že se je zapazilo v slepih linah vsacega stolpa umetno razpostavljenih 12 luč, v velikih linah pa na piramidah po 24 svetilnic. Na 4 oknih proti trgu je bil postavljen čez 3 metre visok križ po 42 lučice. Na korovih oknih proti trgu zopet veliko lučice. Pred velikimi vrati je po teh obliki gorelo več sto svetilnic. Posebno lepo se je podal transparent, bogato razsvetljen, na katerem se je videl lep križ, v svetlem žaru pa so se brale pomenljive besede: In hoc signo vinces (v tem znamenji boš zmagal). Spodaj se je zapazila blazinica, na kateri sta križema ležala bliščeč meč in palmove veja. Sploh je gorelo čez 700 luč samo na tej cerkvi.

Znotraj je bila cerkev od cesarske maše že ozališana, kakor ob največjih praznikih. Ne samo domači, temuč tudi ptujci so se enoglasno pohvalno izrazovali o krasoti te cerkve.

Omeniti bi bilo, da je tudi ta oddelek mesta, akoravno skoro najbolj oddaljen, bil sploh bogato ozališan. Odlikovale so se posebno hiše: farovž, Samassova vila, Šmaleova, Virantova hiša in skoro ves stari trg.

Iz Kranjske okolice. Tudi združena občina Predoslje-Premskovo je bila tako srečna, da je dne 16. julija pri cesarjevem potovanju iz Kamnika skoz Cerklje v Kranj videla obličje svojega ljubljenege vladarja in deželnega očeta Franca Jožefa. V ta namen so se prebivalci imenovane občine vključili obilnega poljskega dela o tem času na vso moč prizadevali, da so vso cesto, ki pod njih občino spada, po vsi svoji moči ozaljšali; možje in mladenči so postavili brez števila večih in manjših majev, ki so bili ozaljšani pogostoma z zastavami in venci, ktere so dekleta z veseljem spletala. Med maji so se postavljale tudi zelene veje, sploh se je zaljšalo kot za kak velik praznik. Tu se je pač vsak lahko prepričal, kako pristrčno spoštuje in ljubi slovensko ljudstvo tudi po kmetih in deželi svojega cesarja.

Ko pa se je dne 16. julija ura ena čez poldne bližala, o kateri so se cesar skoz Premskovo v Kranj peljali, je vse, kar je moglo, v praznični obleki hitelo na Premskovo, kjer so se imeli cesar vstaviti in iz voza stopiti. Zbrana je bila tam šolska mladina z učiteljem z zelenimi vejicami v rokah in deklice z venci na glavi, zbran je bil ves srenjski zastop z duhovščino v talarji in koretljih in z veliko množico ljudstva, ki so vsi željno pričakovali srečnega trenutka, o katerem bodo zagledali obličje svojega vladarja in cesarja.

Kar na enkrat počí glas: zdaj se peljejo cesar in veseli živio-klici se pričnejo in čez malo trenutkov cesarski voz obstoji pred lično narejenim zelenim slavalokom, in iz voza krepko stopijo cesar, ktere je pozdravil župan

s kratkim slovenskim nagovorom, na katerega so cesar po nemško prav ob kratkem odgovorili, se obrnili proti duhovščini in učitelju, ktere so z nekterimi besedami razveselili in se potem zopet podali na voz za daljno potovanje proti Kranju.

Videlo se je, kako so cesar navajeni truda in težav, ker so vključ silnega viharja in dežja brez vsega dežnika na dežji stali, poslušali pozdrav in odgovarjali. Videlo se je pa tudi, kako pristrčno ljubi slovensko ljudstvo svojega cesarja, ker vse se je vsulo okoli cesarja stopivšega iz voza, kakor otroci okoli svojega očeta. Z veseljem so pevci odhajajočemu cesarju zapeli: „Bog ohrani nam cesarja!“ Le škoda, da je silni vihar z velikim dežjem tu in v Kranji nasprotoval veseli slovesnosti. Pa, dasiravno so bili marsikteri do kože premočeni, so bili vendar vsi veseli, kateri koli so videli obličje svojega cesarja in očeta, katerega naj Bog živi in ohrani še mnoga mnoga leta v blagor naši dragi domovini in vsim avstrijskim narodom!

Iz Kranja, 17. julija. Ako se Vam sledeči popis ne zdi preveč „post festum“ ali prepomanjkljiv, prosim, da ga vsprejmete v Vašem cenjenem listu.

Sprejem Njih Veličanstva bil bi tudi v starodavnem Kranju in na Kranjskem kolo-dvoru veličasten, kakor drugod po slovenskih pokrajinah, ko bi vreme tega ne bilo skazilo. Že v nedeljo večer, ko je bila razsvitljava v našem mestu, je nenadna ploha provzročila, da se razsvitljava ni mogla v toliki meri pokazati, kakor bi se bila sicer. V zvoniku velike cerkve so ravno nekoliko luči prižgali, ko se je dež vлил in s tem razsvitlavo onemogočil. Vendar se je pri vsem tem videlo, da je Kranjsko mesto kolikor mogoče v polni meri hotelo že v predvečer cesarjevega prihoda pokazati, kaj nam velja ljubezen do Habsburžanov, kaj domoljubje.

Drugi dan precej popoldne je začel mrzel veter vedno močnejše pihati in spet smo imeli tu doli dež, v Karavankah pa sneg. Kljub temu pa je iz vsega krajnega glavarstva prišla velikanska množica ljudstva v Kranj pozdravit premilega cesarja.

Pri krasnem slavaloku, ki je bil postavljen pri sodnijski hiši, pozdravili so cesarja župan mestni, župani iz okolice, razni vradi in učitelji, čitalnica, dijaštvo. Poklonil se je v Kranji Njih Veličanstvu tudi loški mestni odbor, čitalnica in požarna bramba. Cesar so z vsacimi, katerega jim je g. okr. glavar predstavil, kaj govorili. Njih Veličanstvo so blagovolili sprejeti tudi šopek, katerega jim je ponudila gospdč. Preširnova.

Pred cerkvijo jih je čakala duhovščina v obilnem številu. V cerkvi je bil blagoslov s presv. Rešnjim Telesom. Cerkev je cesarja

zeló zanimala in so tudi o nekterih posameznostih izvolili poprašati. Živio-klice moremo tudi pri nas, kakor sploh na Kranjskem, tako rekoč prištevati obligatnemu cesarskemu spremstvu. Kjer cesar, tam slava in živio.

Njih Veličanstvo peljali so se potem na kolodvor. Zares velika škoda, da je bila ravno takrat o tem času taka nevihta. Kajti sprejem, ktereга jim je bila napravila Šmartinska fara, bil bi mnogo veličastniši. Pred kolodvorom so se postavile ob jedni strani ženske v narodni noši s pečami na glavi, na drugi moški. Spredaj so stali pod vodstvom učitelja učenci z vejicami. Ves ta spreved vodili so č. g. Franc Tavčar iz sv. Jošta, s kterimi so cesar še posebej govorili, in domača gg. kapelana. G. okr. glavar je predstavil tudi straziškega župana, ki je pa menda cesarju odgovoril, da so v njegovi šrenji sami „gutsbesitzerji“, če tudi je večina sitarjev.

Še o zastavah mi je nekoliko opomniti. V Kranjskem mestu so se prijetno menjavale cesarska, habsburška in narodna; na mestu, ktereга je ozaljšal g. učenik Grim, ni bilo niti jedne deželne ali narodne zastave, isto tako tudi na kolodvoru. Če tudi je g. Kanauch menda nekje na ogersko-moravski meji doma, bi bilo vendar želeti, da bi bil dal prostor vsaj jedni narodni zastavi. Saj kolodvor ni g. šefova last, temveč postaja med Slovenci. Zakaj je bilo pa na ljubljanskem kolodvoru več narodnih zastav videti? Zato nas je pa prijetneje iznenadilo, ko smo se ozrli na vzvišeno ravnino nad kolodvorom, kjer so Šmarčanje postavili dolgo vrsto majev ozaljšanih z mnogimi cesarskimi in narodnimi zastavami. S tem je vsaj deloma poravnano, kar sta prej imenovana gospoda zakrivila gledé naroda, med kterim živita.

Šeststoletnica.

Iz Polhovega Gradca. Tudi pri nas smo, kolikor je bilo v naših močeh, slovesno obhajali spomin šeststoletne zveze s presvitlo hišo Habsburško. Sredo zjutraj bili bi že začeli grmeti kanoni na skalnatem robu nad cerkvijo, ko je jutranjico zvonilo, a premočan dež je zaviral streljanje. Kakor hitro pa se nebo nekoliko razvedri in dež preneha, razlegal se je močan strel daleč po dolini in odmeval od skalnatih sten. Ob 6. uri je bila oznanjena sv. maša za presvitlega vladarja. K sveti maši, ktero so služili že sivolasi, a na duhu še krepki g. Fada, domači župnik, podala se je šolska mladina z g. učiteljem in obema gg. katehetoma. Bili so navzoči tudi g. župan, občinski odborniki, g. krajni šolski predsednik in mnogo občinstva. Molili smo pri najsvetejšem opravilu, da bi Vsemogočni obvaroval vsake najmanjše nezgode našega presvitlega vladarja, dokler biva med nami, da bi ga še dolgo, dolgo ohranil v srečo in blagor avstrijskih narodov. Po sveti maši smo se podali v šolo, kjer je imel g. kaplan Smrekar izvrsten, slavnosti primeren nagovor. Šolarji so potem zapeli več lepih, narodnih pesmic in na zadnje seveda cesarsko, potem so bili obdarovani z malimi darili, ter se veselili razkropili vsak na svoj dom. Četrtek zvečer so pa žgali velikanske krese na najviših vrhovih, in tako so prebivalci oddaljeni od mest in večih krajih, živeči bolj za se v visokih hribih, svetu naznanjali, da tudi vedo, kaj pomenijo ti dnevi, da tudi oni vedo čislati presvitlega cesarja, da tudi njih sree plamti gorke ljubezni do vladarja Avstrije. Jaz pa zakličem v imenu

vseh faranov: Bog živi še dolgo Franca Josipa I., presvitlega cesarja avstrijskega! Slava!

Iz Cerkelj na Gorenjskem, 16. julija. Tudi naša šolska mladež obhajala je v sredo 11. jul. slovesno 600letnico združenja Kranjske s presvitlo Habsburško hišo. Ob 9. uri imeli so g. župnik peto sv. mašo z asistenco, ktere se je vdeležila mladost cerkljanske in zaloške šole. Po sv. maši podala se je šolska mladina s šolsko zastavo, spremljevana od gosp. učitelja, gospdč. učiteljice in gg. duhovnikov, na četrte ure oddaljeni grad Stermolj, posestvo g. Edv. Urbančiča, grajščaka Preddvorskega. Tu so bili učenci in učenke, krog 300, najprej obdarovani s kruhom in mesom, potem pa so se pričele deklamacije, tudi se je jako dobro predstavljala neka nalaš v ta namen sestavljena igra iz „Vrteca“. Učenci obeh šol so pokazali, da v resnici vrlo napredujejo pod spretnim vodstvom. Konečno se je eden izmed učencev zahvalil za vse, posebno izvrstnemu g. župniku, gg. kaplanoma, kakor tudi g. zdravniku Edv. Globočniku, kteri pri vsaki priložnosti podpira dobro šolsko stvar. Zaklicavši poslednjič živahni trikratni „živio“ presvitlemu cesarju in grajščaku Urbančiču, zapustila je šolska mladina slavnostni prostor. Otrokom pa, mislim, ta dan ne pojde kmalo iz spomina.

Iz Novega mesta, 12. julija. Blagor vam Gorenjci, ki ste gledali mili obraz našega presvitlega vladarja! Nas Dolenjce ni doletela ta velika čast in sreča, a zato sree nič manj goreče zanj ne bije. To so pokazale slovesnosti, ktere so se vršile v Novomestu na spomin šeststoletne zveze Kranjske z Avstrijo in med njimi posebno slavnost, ktero je priredila deška ljudska šola novomeška.

Ob 9. zjutraj zbrala se je šolska mladina praznično oblečena v šolskih sobah in šla potem k slovesni sv. maši v frančiškansko cerkev. Po končanem cerkvenem opravilu podali so se učenci v krasno in okusno okinčano gimnazijsko dvorano.

Ko č. k. okrajni komisar dovoli pričetek slovesnosti, dečki krepko zapojó Försterjevo slavnostno himno „Kranjska z Avstrijo“ dvoglasno. Zdaj stopi pred zbrano občinstvo — bili so pričujoči vsi gg. gimnaz. profesorji z g. vodjo in mnogo odličnih gospa in gospodov — podpredsednik krajnega šolskega sveta, gospod profesor Poljanec, in v navdušenem govoru učencem razlaga pomen te današnje slovesnosti. Svoj dovršeni govor konča s trikratnim „živio“ na presvitlega cesarja in Njegovo rodovino, na kar so mu učenci odgovorili, da se je dvorana tresla. Skupno so potem navdušeno zapeli cesarsko himno. Po himni zapeli so še krasni Nedvedov „Moj dom“ in s tem je bila deška veselica za zjutraj končana, ker ob 11. uri imeli so gimnazijci v dvorani svoj koncert.

Prava slovesnost, za dečke bila pa je napovedana ob 3. popoldne in sicer zunaj mesta v „Portowaldu“. Učenci so se ob dveh zopet zbrali v šoli in ob pol treh odmarširali na slavnostni prostor. Najprej sta korakala dečka, ki sta nosila zastavi, cesarsko in narodno, za njima pa paroma drugi učenci. Vse jih je gledalo, ko so med petjem „popotnice“ korakali po mestnem trgu. Pri gradu gosp. Cvetkoviča kazala je na visokem drogu velikanska cesarska zastava pot proti slavnostnemu mestu. Slavnostni prostor sam bil je krasno okinčan z malimi smerekami, na kterih vrhovih vihrale so zastavice; ves prostor bil je

ograjen z venci, drevesa na njem pa so bila ovita z zelenjem. Na koncu prostora je bil prirejen šotor, v kterem je visela z venci, zelenjem in svežimi cvetlicami krasno okinčana cesarska podoba. Na levi strani podobe v šotoru bil je napravljen oder za deklamovalce, pred šotorom pa klopi za poslušalce, kterih se je zbralo sila veliko in sicer elité novomeške gospode.

Ko so se učenci nekoliko oddahnili, začel se je drugi del veselice. Zopet so učenci zapeli Försterjevo himno, kakor zjutraj. Po himni pa stopi na oder četrto razrednik in v lepem izvrstno prednašanem govoru občinstvu in tovarišem razloži pomen slovesnosti s posebnim ozirom tega, kar so Habsburžani za Novo mesto storili. Na koncu govora pa iz več ko 200 krepkih grl zadoni gromovito trikrat „slava“ in „živio“. Navdušeno zapojó dečki na to cesarsko himno.

Zdaj so se začele vrstiti deklamacije in petje. Vsakdo navzočih se je čudil nevstrašnosti, s ktero so nastopali dečki pred tako izbrano občinstvo, in lepemu izgovarjanju posameznih deklamacij. Pred vsem dopadala je deklamacija „Slovenija caru Ferdinandu“ (Kosiski), ktere tretji del je četrto razrednik tako izvrstno prednašal, da mu je od vseh strani donela zaslužena pohvala. Kakor deklamacije, tako izvrstno bilo je tudi petje, da smo se le čudili. Sploh se je videlo pri učencih, da njih učitelji, frančiškani, v vsakem oziru skrbé za pravo odgojo njihovemu varstvu izročene mladine.

Sledilo je potem obdarovanje učencev. Vsak deček je dobil slavnostno knjižico „Habsburški rod“, najprirednejši in lepovednejši pa poleg te še druge otrokom primerne knjige.

Pa „wo Geist und Ohr sich laben, muss der Magen auch was haben.“ Tudi za to je skrbnjeno. Vsak deček dobil je kos mrzle pečenke, kruha in kozarec dolenjca. Mi drugi pa smo posedli k mizam in si z izvrstnim pivom hladili in močili svoja grla.

Ob 7. uri bila je slovesnost končana in občinstvo je začelo odhajati v mesto. Vsakdo pa je rekel, da tega dne ne bo nikdar pozabil, ampak se vedno spominjal veselih ur, ktere je preživel med veselo nedolžno mladino.

Ti mladina, pa hrani v sreč iz deklamacije, ktero je govoril mali „dečko iz planin“, te-le besede:

„Ko po gorah krog gorele,
V boj grmade nam velele,
Sabljo hrabro sukal bom,
Branil vero, cara, dom.“

Iz Poddrage, 12. julija. Pozdravljam Te iz vsega srca, vrli „Slovenec“, kot drugi dnevnik slovenski, ki se ne vstrašiš truda in denarja, da stopiš med svet z geslom: „Vse za vero, dom, cesarja“, da bodeš budil narod in ljud slovenski s primernimi poduki o vsakterih zadevah, kajti še mnogo mnogo poduka potrebujemo. Voščim Ti najboljši vspeh in Ti zakličem: „Prisrčno nam dobro došel!“

Dne 8. julija praznovali smo tudi v naši vasi slavnost združenja Kranjske s presvitlo Habsburško-Lotariško rodovino, in smelo rečem, za našo vas prav slovesno.

Ob 6. uri zjutraj bila je v tukajšnji cerkvi slovesna sveta maša z zahvalno pesmijo, glavni deli svete maše naznanjali so se zunaj cerkve s strelom možnarjev.

Popoldne bila je v šoli slavnost, otvoril jo je prvomestnik krajnega šolskega sveta, g. Ivan Žgur, s primernim govorom, kojega je z

živio-klicem na presvitlega cesarja in preslavno rodbino Habsburško končal. Zbrana šolska mladež in obilno občinstva je navdušeno zaklicalo trikrat „živio“. Na to zapela je šolska mladež vzajemno s pevskim zborom cesarsko himno.

Poprijel je besedo g. beneficijant in katehet Janez Pogačnik in je v daljšem lepem govoru razjasnil zgodovinski pomen slavnosti. Zopet so zapeli otroci male pesmice; po odpetji teh poprijel je g. učitelj besedo in je otroke opominjal na dolžnosti podložnega do svojih predpostavljenih. Zahvalil se je tudi dobrotnikom šolske mladine, posebno udom krajnega šolskega sveta.

Iz šole podala se je vsa šolska mladež, krajni šolski svet in mnogo družega občinstva na prosto pod košato lipo in konstanje. Tu dobili so otroci hrupa in vina, so deklamovali, peli in telovadili. Pevski zbor je vmes kratkočasil navzoče z narodnimi pesmami. Ob 7. uri zbrali so se vsi otroci v vrsto in razdelila se je med nje knjižica „Habsburški rod“, spisal Ivan Tomšič. Po odpetji cesarske himne, katero so zapeli pevci in šolska mladež — in katero je vse občinstvo stojé in odkrito poslušalo, zadonel je mnogobrojni živio; in razšli smo se zopet spod košate lipe vsi zadovoljni v domačo nam vas.

Naj mi bode dovoljeno tudi javno omeniti dobrotnikov naše mladine in podpornikov šole, kateri pri vsaki priliki žrtvujejo po svoji zmognosti doneske, da se zamore kaka stvar bolj sijajno izvršiti. Ti so: P. n. gg. Janez Pogačnik, beneficijant, Ivan Žgur, prvomestnik krajnega šolskega sveta, župan Aleksander Žgur in Jože Bratovž, uda šolskega sveta, Josip Božič, Miha Semenč, Jernej Semenč, Janez Ferjančič, Jernej Fabčič in France Bratovž. Bog jim vsem obilo povrni!

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. julija.

Avstrijske dežele.

V dalmatinskem deželnem odboru so iz skupine velikega posestva: Simič, njemu namestovalec Kulišič, oba sta Srba (avtonomista). — V skupini mest avtonomna stranka ni volila, češ, da sta bila Pavlovič in Smrkinič po nepravnem potu iz zбора pahnjena (večina njih volitve ni potrdila). Voljen je bil Tomič in namestovalec Didolič. Oba pripadata narodni (hrvatski) stranki. — Šélska skupina je izvolila Vrankoviča in namestovalec Biankini-ta, oba narodnjaka. Iz vsega zбора sta bila voljena dr. Klaič in namestovalec Pastrovič. — V deželnem odboru so tedaj trije narodnjaki in dva avtonomista s predsednikom Vojnovičem, kateri pripada tudi k avtonomistični stranki. Sicer sta se v tej seji (14. t. m.) podajala predsednik Vojnovič in dr. Klaič, vodja narodne stranke, ali je imel predsednik pravico, znani nasvet „naj se nastavi namesto vojaškega civilni c. kr. namestnik“, z dnevnega reda postaviti. Predsednik je trdil „da“, ali Klaič je rekel. Nasvet bi se bil imel izročiti odseku, a zavreči le tedaj, ako bi bil odsek rekel, da je zbor prestopil meje svojega okrožja, predsednik nima sam razlagati poselnega reda. — A poslednjič sta ostala vsak pri svojem.

Iz českega deželnega zбора. Česki deželni zbor bode zboroval do 10. avgusta. Kurija velikoposestnikov bode predložila zastran jezikovega poučevanja v srednjih šolah ta-le nasvet: Vlada se povabi, da k postavam sedaj veljavnim za srednje šole predloži še načrt postave, s katerim ima obveljati na srednjih šolah na Českem pravilo, da naj se vpelje na šolah, katere vzdržuje država, poduk v drugem deželnem jeziku kot zapovedan pred-

met, in sicer za vse učence, razen teh, katerih stariši prosijo opravičenja. Na učilnicah, katere vzdržujejo privatni, je za to treba privoljenja tistih, ki šolo vzdržujejo.

Vnanje države.

Iz Albanije so poročila si navskriž. Privatni telegram govori o vstaji v sredi Albanije, a „Polit. Corresp.“ ima iz Skadra dne 10. t. m. naslednje: Turška vlada se zmirom strahuje v Albaniji. Rodovi, ki so se vzdignili, morajo se ji pokoriti in pripravljati se, v strah vzeti rod Skrelijev, kateremu že dolgo žuga zaradi njega trdovratnosti. Hafiz paša je šel s 6 bataljoni nad-nje. Ukrotenim rodovom je pa zapovedal, da naj v gotovi dobi oddajo orožje, ki so ga dobili v prejšnjih časih o rusko-turški vojski in med vstajo albanske lige. — Veliko vprašanje pa je, bode li moč zapeljati gorjane in preslepiti jih, da bi orožje izročili.

Angleška vlada je sedaj v hudih škripeh zastran pogodbe, katero je sklenila z Lesseps-am zaradi družega Sueškega kanala; opozicija v parlamentu se hoče s tem okoristiti, kar le moč. Vlada hoče časa dobiti, a opozicija bi to rada preprečila, in ministerstvu grajo izrekla tudi v tem slučaju, ako bi vlada umaknila svoj predlog. Javno mnenje za opozicijo, in najbolj vplivni casopis „Times“ odreja Gladstonu zaupaanje, ker ne pozna, kaj je za korist dežele.

Zadnje dogodbe v Mndagaskaru menda ne bodo razdvojile **Angležev** in **Francozev**. Ako je res francoski admiral kaj zakrivil, francoska vlada se ne bode obotavljala zadostiti angleški vladi. Angleška poročila, ki segajo do 27. junija glase se tako-le: Tamatave so razglasili za francosko mesto, admiral je imenoval župana in je oklical nagli sod. Mesto je bilo zaprto angleški ladiji „Dryad“ in nje poveljniku Jahnstone, ki opravlja službo konsula. Bazar in protestantovsko cerkev je streljanje razrušilo. Francoski admiral je ukazal, da se odpravijo zastave konsulov toliko časa, da bodo vlade zopet konsule poverile. Francoskega admirala je razjarilo namreč, da je ukazal angleški konsul pomorščake izkreaiti in je svoje manjše ladije dal begunom na razpolaganje.

Izvirni dopisi.

Izpod Št. Lovrenca. Bilo je 11. julija.

Nekako čudne občutke sem imel ta dan, in dasiravno ne posebno pri zdravji, čutil sem se vendar zdravega in veselega. In zakaj tudi ne? sem si mislil, danes se raduje Kranja, danes veselja poskakuje sree vsacemu poštenemu Kranjeu, ker danes bode videl v svoji sredi preljubega cesarja, ki ljubi svoje narode, kakor ljubeznjivi oče svoje otroke. Da, on ne dela razločka mej njimi, on ne skazuje jednemu več ljubezni nego družemu, marveč ljubi vse jednako, za vse jednako bije njegovo plemenito sree, kar kaže geslo njegovo: „mir hočem imeti mej narodi, vsak naj uživa pravice, ki mu gredo po božji in človeški postavi.“ In poln veselja, poln sladkega upanja se vsedem na voz s predragim mi tovaršem, ter jo odrinem proti Ljubljani. In zares upanje me ni goljufalo. Že, ko se peljem skoz Vič, vidim polno zastav, seveda večinoma narodnih, vihrati različne hiše. In čim dalje se peljem proti Ljubljani, tembolj moram napenjati svoje oči in opazovati na vse strani. A, impozanten, krasen pogled, ko stopim pred nunsko cerkev. Kaj lepšega, predragi, si ne moreš misliti! Toliko majev z dolgimi, vihrajočimi zastavami, ondi sredi trga angelj miru, polno lampijonov po drevesih, v zvezdi okusno ozaljšano gledišče, da v resnici krasno, v resnici lepo! V katero koli ulico sem se podal, nisem vedel, kaj bi opazoval, ali bi šel naprej, ali bi tu stal in ogledaval lepo ozaljšane hiše. Da, Ljubljana

se je pokazala v svojem svitu in blesku, napela je vse moči, žrtvovala, kar ji je bilo mogoče, da, kakor krasno ozaljšana nevesta sprejme svojega ženina sprejme presvitlega vladarja! In koliko ljudstva! Vse se je gnetlo po ulicah, nikjer nobenega nereda, vse veselo! Videl si prebivalce iz vseh krajev Kranjske, videl si ponosno stopati možatega Gorenjca z debelimi, svitlimi gumbami na životniku, češ, mi še kaj veljamo, stara noša, stara petica, ta je prava! Videl si Belokranjce v svoji narodni noši, a prišli so tudi naši sosedi Stajerci, Hrvati, Koroseči pozdravit slavnega vladarja. Kako željno je vse pričakovalo onega trenutka, ko bode vlak pridrdral z visokim gostom na kolodvor, da ljudstvo že ni moglo več čakati samega veselja, že so se prsi vzdigovala in širile, da bi iz njih zavreli slava- in živio-klici svitlemu vladarju. Težko pričakovani čas je prišel, kako navdušenost, kako veselje je bilo, to, predragi bralec, ti je znano, kakor meni ali pa še bolje. A nekaj družega bodem še omenil. Z veseljem sem opazoval, kako ima Ljubljana v resnici slovensko lice, da se je oprala madežev in prog nemškutarskih, da je raztrgala vezi ptujega jeroštva, in da v narodnem svojem oblačilu pozdravi milega vladarja, da veselja mi je sree poskakovalo, ko vidim pred svitlim vladarjem v prvem vozu voziti se župana ljubljanskega, Slovence; da, to je prav, da! glavnemu mestu Slovenskega gospodari in županuje slovenski župan! Pa v tem hipu se mi prikrađe zopet žalostna misel v glavo, vidim narodnega župana, narodni deželni zbor, narodni mestni odbor; vidim polno slovenskih zastav, slišim le živio-kilee, vse domače, vse slovensko, vse narodno; a pogrešam necega moža, ki je največ storil, ki se je trudil leta in leta, ki je bil poglavitni vzrok, da je danes Ljubljana slovenska. Ne bodeš, predragi ugibal, kdo bi bil ta mož, kdo ga li ni poznal, kdo se ga še vedno ne spominja, dr. Janeza Bleiweisa, viteza Trsteniškega. O, da, sem si mislil, ko bi on, ko ga krije lahka zemlja, še bival mej nami, s kakim veseljem, s kakim ponosom bi pozdravil milostljivega cesarja in mu kazal na ljudstvo, vrlo, plemenito, vsikdar zvesto vladarju in pripravljeno žrtvovati kri in življenje za Avstrijo, na ljudstvo, ktero je on vzbudil iz temne noči in ga pripeljal do zavesti, ktero je on probudil k novemu življenju, ljudstvo slovensko. Ali zastonj moje misli, zastonj moje želje! Zato se mi je vrinila druga misel. Veliko je mesto žrtvovalo, da je vse tako ozaljšalo in okinčalo; ali ko bodo minuli dnevi slavnosti, ko bodo vse ozaljšave odstranili, prazno in pusto bode nekaj časa, kakor na pogorišču; res je, da slavnost bode ostala skoro vsakemu, ki jo je videl, v spominu, tudi kronika bode poročala o nji našim potomcem, a vendar ni nikjer nobenega spominka, ki bi očitno tudi priprostim ljudem govoril in pričal o tej slavnosti, vsacega mimgredočega spominjal teh dni. Zato mi je misel rojila po glavi, kaj ko bi tudi pri nas, kakor postavim v Mariboru, kjer so odkrili spominek Tegetthofa, na očitnem trgu postavili spominek in ga v navzočnosti presvitlega vladarja odkrili in ljudstvu razložili zasluge moža, kateremu je postavljen ta spominek! In ta spominek naj bi veljal umrlemu v sreih vseh Slovencev še živečemu dr. Janez Bleiweisu. To bi bilo krasno, ko bi si Ljubljana postavila ta spomenik ravno te dni, da bi v pričo mnogostevilnega ljudstva pokazala, kako zna ceniti može, katerih geslo je: Vse za vero, dom in cesarja!

Podgorec.

Od Vojnika, 18. julija. (K četvi. „Slovenec“.) Veseli čas žetve se je zopet približal. O tej priložnosti bi menda koga zanimali statistični podatki, ki smo jih našli v ravnokar došli številki kmetijske družbe štajarske. Iz spisa posnamemo le, da izmed žita na slovenskem delu naše dežele raste največ pšenice in rži, a ovsna najmanj v razmerji do vsega obsejanega površja. Omenjeni organ kaže v tem oziru sledečo razvrstitev, po kateri se vidi, da med 100 hektarji vseh njiv daje:

	pšenice	rži	ječm.	ovsa	skupaj
gornji Štajar	10	21	3	22	56 ha.
srednji „	15	18	3	18	54 „
spodnji „	17	17	5	14	53 „

vsa dežela 14.4 18.3 3.5 17.8 54 ha. Koruzišča in prosišča ima srednji Štajar 13%, spodnji malone 18% hektarjev. A torišče, kjer po Štajarskem raste pšenica, rž, ječmen in oves, obsega okoli 222.000 ha; s koruzo je zasajenih 41.000 ha, s prosom 8000 ha. Omenjenih šestoro plemen raste toraj na 271.000 hektarjih.

„Slovenec“ je kot dnevnik začel s prijaznim obličjem in z lepim spričevalom. Prvi listi namreč so polni mičnih dopisov iz raznih krajev. Dopisniki, katere mora vredništvo, kakor današnji list spričuje, prositi „kratkega potrpljenja“, gotovo ne bodo zamerili, če svoje poročilo „črno na belem“ zagledajo še le nekoliko ur pozneje. V obče pač ta okoliščina časniku daja zanimivost. Vidi se tudi, da se zamore opraviti marsikaj, ako človeku le ne manjka dobre volje. Zanašamo se, da bo vsak še krščanski misleči Slovenec konservativen dnevnik podpiral po svoji zmožnosti ne le z naročnino, ampak tudi s peresom. Ne smelo bi biti kraja, od kodar bi ne prihajala podpora za blagotnostno zadevo. Da se nekoliko vrstic napiše, za to se ne bo zgubilo preveč časa, a storilo se bode nemalo za skupni blagor človeštva.

Domače novice.

(Cesarjevi prazniki) so pri kraji. Ljubljana se povrača v svoj navadni stan nazaj. Zginile so zastave in drug kinč, odšli so unanji, ž njimi vred tudi dijaki in mnogo Ljubljancanov — tako, da je mesto postalo prav samotno, kar se po tolikem vrisi še bolj čuti. Nektere cesarju na čast napravljene stavbe se ne bodo podrlle, marveč ohranile; tako n. pr. cesarjeva lopa na travniku pod Turnom, podobna na narodnem trgu in še marsikaj drugega. Tudi slavolok pri bolnišnici hočejo pustiti vsaj tako dolgo, dokler trpi; pa ker je tako na poti prometu in prav nič okusen ter tudi na ozkem prostoru postavljen, naj bi ga le brž podrli, mesto s „kinčem“ ne zgubi prav nič. Najdalji spomin na navzočnost cesarjevo bodo pa popravljene in pobeljene hiše, ker je do malega vsak gospodar, če je le mogel, počel svoj dom vsaj od zunaj. Po večem je toraj Ljubljana zdaj ne le slovenska, marveč tudi res zala in bela. — Ovetlice po „zvezdnem“ drevoredu, za ktere smo se toliko bali, ostale so vendar nepoškodovane, dokaz, kako lepo in mirno se je obnašalo prebivalstvo in unanji.

(Deželna razstava v realkinem poslopji), ki traja še ves ta mesec, je prav mikavna in še zdaj, ko so unanji že odšli, primerno dobro obiskovana. Naj je ne zamudi nihče, ker kaj takega ne bo kmalu zopet videti v

Ljubljani. Nadrobneje poročilo o nji priobčimo te dni.

(Priložen) je današnjemu listu „Cenik Anton Jeločnikove tovarne za peči in glinaste izdelke“ v Ljubljani, Trnovski pristan št. 4. Gosod Jeločnik je domačin in kot narodnjak dobro znan, blago njegovo dobro in ne predrago, zato ga tudi priporočamo vsem, ki kaj takega potrebujejo.

(Prijeti so), kakor zvemo, pri Begunjah na Gorenjskem nekega Laha, ki se je tam sumljivo okrog klatil, in pripeljali ga danes v Ljubljano. Govori se, da je v Velikem Otoku pri Postojni zažgal nek Lah, ki so ga tam videli.

(† Baron Marenzzi.) Iz Jesenic 19. julija se nam piše: Naznanjam Vam, da je g. baron Marenzzi, ki se je nedavno pri Mostah fare brezniške povozil, danes (v četrtek) ob 11. uri dopoldne previden s ss. zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bode v soboto ob 1/2 10. uri. Tudi g. župnik Kramar se slabo počuti, smrt g. barona ga je silno pretresla.

(Nemški nam nasprotni listi.) posebno „Wiener Tagblatt“ in „Grazer Tagespost“, tako strupeno pišejo zoper Slovence, in tako grdo lažejo pri popisovanji cesarjevega potovanja, da se človeku kargujusi. Saj pa tudi ni čuda, kajti v Ljubljano poslani poročevalci so bili sami judje.

Razne reči.

— Ravnatelj gimnazije celjske postal je g. Peter Končnik, prof. na ženski pripravnici v Gradcu, dosedanj ravnatelj celjski g. Svoboda pa gre za gimnazijskega vodjo v Celovec.

— Samomor. Iz Celja 19. julija se nam piše: Danes zjutraj so našli prodajalko kruha in duhana, Detelo, poleg ljubljanske mitnice obešeno. Zarad velikih dolgov si je vzela življenje.

— Program celjske gimnazije ima na čelu lat. pesem od bivšega ravnatelja dr. Svobode na presvitlega cesarja; potem spis: „Stimmt der Cato und Atticus des Corn. Nepos in Sprache und Stil mit den demselben Schriftsteller zugeschriebenen Vital überein oder nicht?“ od profesorja Majer-ja. Vseh gimnazijalcev koncem leta je bilo 269. Z odliko je leto dovršilo 20, s I. redom 201 dijakov, II. razred je dobilo 19, III. 6 gimnazijalcev. V I., VI. in VII. lat. razredu ni imel nobeden odlike. Po narodnosti je bilo 137 Slovencev, 130 Nemcev in petero druge narodnosti. Za zrelostni izpit se je dala naloga iz slovenščine: „Slavni možje ne pospešujejo le z dejanjem, temveč tudi z izgledom blagor človeštva“. — VIII. razred je obiskovalo 17 dijakov; za bogoslovje se jih je oglasilo 6. Ustmen zrelostni izpit se začne 26. julija.

— Sekavski grad prepustil se je Beuronskim benediktincem iz Emavs pri Pragi.

— V razne toplice došlo je dosedaj gostov: na Slatino 841, v Dobrno 556, v Rimske toplice 384, v Gleichenberg 2647, v Krapino 779.

— Zarad verskega kaljenja je bil obsojen 19leten kupčijski uradnik na teden ostrega zopora, ker je pri zadnji procesiji v Matzleinsdorfu, ko so presv. Rešnje telo nesli mimo, klobuk imel na glavi in smodko v ustih.

— Tudi ciganje bodo imeli shod. V Utiki v severni Ameriki, v državi Novi-Jork, se bodo zbrali vsi ciganje, kolikor jih živi v zedinjenih državah, okoli svoje kraljice, ki je žena 76 let, in ima svoj dvor okoli 60 oseb blizu Filadelfije.

— Zrelostno preskušnjo na c. kr. ženskem učiteljski v Gorici je delalo 21 gojenk,

in sicer 12 italijanske in 9 slovenske narodnosti. Z odliko so jo napravile 3, za zrele jih je bilo spoznanih 16, dve pa ste bili odstavljene za dva meseca. Od vnanjih so bile nezrelih pristete 3, ena je bila odstavljena za 2 meseca, ena pa spoznana za zrelo.

Dunajska borza.

19. julija.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 82 kr.
Sreberna „	79 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 25 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 80 „
„ „ 4%	88 „ 50 „
„ „ papirna renta 5%	86 „ 95 „
Kreditne akcije	160 gld. 293 „ 80 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld. 107 „ — „
„ avstr.-ogerske banke	839 „ — „
„ Länderbanke	112 „ 25 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	647 „ — „
„ državne železnice	323 „ 25 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	220 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	— „ — „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119 „ 25 „
4% „ „ 1860	500 „ 136 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 168 „ 50 „
„ „ 1864	50 „ 168 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 172 „ 25 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ 25 „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	103 „ — „
London	120 „ 70 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 65 „
Francoski napoleond.	9 „ 50 1/2 „
Nemške marke	58 „ 50 „

Darila za „Národní Dom“.

Prenesek	9384 gl. 43 kr.
Ravnikar Franjo v Ljubljani mesečni donesek	5 „ — „
Iz pušice v kavarni „Merkur“	4 „ 70 „
Miroslav Prelec, zastopnik banke „Slavije“ v Komnu	2 „ 26 „
Ribnica	1 „ 69 „
Iz Sarajeva:	
Frane Oblak, računski svetnik	2 gl.
J. Dobida, finančni koncipist	1 „
J. Pogorelec, računski oficijal	1 „
J. Premrov	1 „
Vkupe	5 „ — „
Pri pogrebu dr. Kočvarja v Celji g. Bregant nabral	9 „ — „
Iz ložke doline:	
Jakob Vilar iz Pudoba za mesece januar, februar in marec	6 gl. — kr.
Jurij Volčič iz Loža za mesece januar, februar in marec	6 „ — „
Julij Rozina iz Loža za mesece januar, februar in marec	3 „ — „
Y za mesece januar, februar in marec	1 „ 50 „
Iz pušice pri g. G. Lahu	2 „ 30 „
Vkupe	18 „ 80 „
G. Karolina Bleiweis-Trsteniška	25 „ — „
Na igralnih mizah v ljubljanski Čitalnici meseca februarja	15 „ 53 „
Iz pušice v gostilni pri „Vrtnarji“	6 „ 60 „
Društvo pri Pečarič-u v Metliki dne 15. marca na večer	7 „ — „
Od vesele Tolminske družbe, zbrane v gostilni „pri Pošti“ o Veliki noči v Volčah	3 „ 06 „
V Gorici za I. četrt 1883:	
Ivan Jenko, c. kr. prof.	3 gl. — kr.
Fr. Plohl, c. kr. prof.	3 „ — „
Dr. Fr. Kos, c. kr. prof.	3 „ — „
Fr. Erjavec, c. kr. prof.	3 „ — „
A. Hribar, učit. in vodja	3 „ — „
Val. Kumar	3 „ — „
Ivan Mercina	1 „ 50 „
L. Premrov, žel. uradn.	1 „ 50 „
Iv. Berbuč, c. kr. prof.	3 „ — „
Vkupe	24 „ — „
Vkupe	9512 gl. 07 kr.

Zobni zdravnik

dr. Tanzer, (1)

vseučiliški docent v Gradcu,

ozdravlja vsaki dan zobe in izdeluje umetne zobe v hotelu „pri Stonu“, sobna številka 31 v II. nadstropji; počenši od 19. julija mudil se bode tukaj 14 dni.